

УДК 338.2

*Чукурна О.П.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту та маркетингу,
Лісецька Н. В.,
здобувач вищої освіти,
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку*

ВПЛИВ КОНЦЕПЦІЇ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Смарт-спеціалізація (Smart Specialisation, SS), тобто розумна спеціалізація, є інноваційним регіональним підходом, спрямованим на створення нових робочих місць і стимулювання їх зростання, дозволяючи кожному регіону визначати та розвивати власні конкурентні переваги. Можна стверджувати, що в центрі концепції смарт-спеціалізації стоїть Людина, як «соціальний капітал», а все інше – інновації, знання, підприємництво – лише інструменти [1].

Концепція смарт-спеціалізації стала відповіддю на запитання: чому існують значні розбіжності між швидкими темпами економічного зростання в США, та помірними у країнах Європи. Серед основних причин такого розриву називають відмінності на ринку праці, а саме: якість людського капіталу, жорсткість європейських ринків праці, відмінності в адаптації та прийнятті нових управлінських практик, різна організація процесів інвестування та доступності венчурного капіталу та ін.

Визначальним чинником економічного зростання США протягом останніх 20 років визнано галузь виробництва та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Тобто, уповільнення темпів економічного зростання в Європі пояснюється значно повільнішим розвитком економіки знань, ніж у США. Тому для стимулювання економічного зростання та вирішення низки інших завдань було впроваджено концепцію смарт-спеціалізації в низці європейських країн.

Сучасна смарт-спеціалізація задумана в рамках реформованої політики згуртованості Європейського Союзу та базується на 15-річному досвіді підтримки інноваційних стратегій у різних європейських регіонах. Сучасна європейська концепція смарт-

спеціалізації зважила на недоліки попередніх регіональних інноваційних стратегій, серед яких можна виділити такі основні:

- брак міжнародної та транскордонної перспектив, часта ізолюваність регіональних інноваційних та економічних систем;
- невідповідність інноваційної стратегії виробничо-економічної структури регіону;
- недостатня участь бізнес-сектору у розвитку науково-дослідних напрацювань;
- відсутність ретельного аналізу регіональних ресурсів та активів;
- впровадження чужих елементів і систем, а також копіювання досвіду розвинених регіонів без урахування місцевих особливостей [2].

Реалізація сучасної європейської концепції смарт-спеціалізації стала можливою завдяки передовому економічному мисленню основних міжнародних організацій, таких як Світовий банк, Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та Міжнародний валютний фонд (МВФ). Найбільшим спонукальним мотивом розробки концепції смарт-спеціалізації стала глобальна економічна криза 2008-2009 рр., що стала найбільшим глобальним економічним шоком з часів Великої депресії. Значне скорочення обсягів виробництва, зовнішньої торгівлі, міжнародних резервів, зменшення світового та національних обсягів ВВП, різке скорочення потоків прямих іноземних інвестицій, зростання безробіття, падіння життєвого рівня населення – такі основні наслідки цієї кризи. Саме тому на порядок денний були поставлені питання необхідності визначення нових підходів до економічних проблем та проведення нової індустріальної політики [3].

У даний час концепція смарт-спеціалізації стала основою нової політики розвитку регіонів у Стратегії Європа-2021 та успішно використовується у регіональній політиці багатьох країн Європейського Союзу. Вона дозволяє побачити нову особу регіонів, що є вкрай важливим, зокрема, для оцінки сучасної траєкторії розвитку України. А в найближчому майбутньому смарт-спеціалізація може стати базовим елементом смарт-суспільства (інтелектуального суспільства, або Суспільства 5.0), яке повністю замінить постіндустріальне суспільство. У ньому інновації в галузі науки і техніки відіграватимуть провідну роль у забезпеченні

збалансованого економічного розвитку та вирішенні соціальних проблем, а передумовою його створення стане співпраця між індустрією, науковими колами та урядом.

Список використаних джерел:

1. Ексабайтова економіка: підручник. За науковою ред. Татомир І.Л., Шульжика Ю.О. Трускавець: ПОСВІТ, 2022. 292 с.
2. Електронний ресурс URL.: <https://robovalley.com/community/>
3. Електронний ресурс URL.: <https://www.odenserobotics.dk/about-us/>

УДК 330.3

Шиян Н.І.,

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту,*

Сітак І.Л.,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ У СФЕРУ КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ

Інвестиції є важливим елементом успішності у проведенні наукових досліджень, у випробуваннях, у реалізації проєктів. У сфері клінічних досліджень важливість і особливість інвестицій пов'язуються із тим, що відіграючи роль фінансової основи, вони спрямовуються у сферу інноваційних розробок, які за своєю суттю є ризикованими, у той же час, вони є вкрай необхідними для виявлення, діагностики, лікування, профілактики захворювань людини. Суспільство зацікавлене в розробці інноваційних методів лікування, в проведенні доклінічних, клінічних випробувань, включаючи усі фази клінічних досліджень з метою виявлення чи перевірки фармакологічних властивостей досліджуваного препарату, його впливу на клінічні прояви захворювання, побічні дії та ін. Тож, інвестування сфери клінічних досліджень є необхідним.

Аналіз наукової літератури свідчить про наявність вагомого теоретичного обґрунтування проблематики інвестування в клінічні дослідження [1-3]. Зокрема в працях науковців акцентується увага на